

ELLENŐRZŐ LISTA A NEMZETI KAPCSOLATTARTÓ PONTOK SZÁMÁRA

*a betegek határon átnyúló
egészségügyi ellátásra
vonatkozó megfelelő
tájékoztatásáért*

Ellenőrző lista a nemzeti kapcsolattartó pontok számára

a határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó megfelelő tájékoztatásért¹

Betegképviseleti szervezetek

A 2011/24/EU irányelv* rámutat arra, hogy megfelelő és egyértelmű tájékoztatást kell nyújtani a határon átnyúló egészségügyi ellátás* valamennyi szempontjával kapcsolatban, hogy a betegek élhessenek a gyakorlatban a jogaikkal. A határon átnyúló egészségügyi ellátás terén a nemzeti kapcsolattartó pontok* (NKP-k) kiemelten felelősek a kezelés céljából külföldre utazó betegek ilyen jellegű tájékoztatásáért.

Az NKP-k emellett kötelesek közvetve is tájékoztatni a betegeket a határon átnyúló egészségügyi ellátás* más szereplőinek, például az egészségügyi szolgáltatóknak, a nemzeti egészségügyi szolgálatoknak*/egészségbiztosítóknak* és a betegképviseleti szervezeteknek nyújtott tájékoztatás révén.

Az alábbi dokumentum a betegképviseleti szervezetek megfelelő tájékoztatására vonatkozó ellenőrző listát tartalmazza.

Felelősségkizáró nyilatkozat

E dokumentum az egészségügyre vonatkozó harmadik uniós cselekvési program (2014–2020) keretében készült az Európai Bizottság megbízásából eljáró Fogyasztó-, Egészség-, Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Végrehajtó Ügynökséggel (CHAFEA) kötött külön szerződés keretében. E jelentés tartalma a szerződő fél álláspontját tükrözi, és azért a szerződő fél kizárólagos felelősséggel tartozik; semmiképpen nem tekinthető úgy, mint amely az Európai Bizottság és/vagy a CHAFEA vagy az Európai Unió bármely más szervének álláspontját tükrözi. Az Európai Bizottság és/vagy a CHAFEA nem garantálja az e jelentésben foglalt adatok pontosságát, továbbá nem vállal felelősséget a jelentés harmadik fél részéről történő bármilyen felhasználásáért.

¹ Az ellenőrző listában csillaggal (*) megjelölt szavakra és kifejezésekre vonatkozó fogalom meghatározások és magyarázatok a csatolt, betűrendbe szedett glosszáriumban találhatóak.

① A határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok

1.1 Betegjogok és a betegek jogosultságai

- ✓ Fejtse ki a betegképviselői szervezeteknek, hogy pontosan mit értünk a határon átnyúló egészségügyi ellátáshoz* való jog alatt.
- ✓ Legyen egyértelmű, hogy a betegek kétféleképpen részesülhetnek határon átnyúló egészségügyi ellátásban*: a 2011/24/EU irányelv*, illetve a 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet* alapján.
- ✓ Nyújtson tájékoztatást mind a 2011/24/EU irányelv*, mind a 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet* alkalmazásának (tárgyi, személyi és területi) hatályáról.
- ✓ Nyújtson tájékoztatást az említett uniós jogi eszközök általános alapelveiről. Például:
 - *„A 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet* alapján a betegek aszerint jogosultak a külföldi kezeléseik költségeinek átvállalására, mintha az érintett ország szociális biztosítási rendszerének biztosítottjai lennének.”*
 - *„A 2011/24/EU irányelv* alapján a betegek ugyanúgy jogosultak a külföldi kezeléseik költségeinek átvállalására, mintha a kezelést a származási országában* nyújtották volna.”*
- ✓ Tegyen egyértelmű különbséget a külföldi tervezett gyógykezelés* és a külföldi nem tervezett gyógykezelés* között.
- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket arról, hogy mely egészségügyi ellátások esetében van szükség előzetes engedélyre* (mind a 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet*, mind a 2011/24/EU irányelv* alapján).

Amikor elérhetővé válik az előzetes engedélyhez kötött egészségügyi ellátások nyilvános jegyzéke, hivatkozni kell erre a jegyzékre vagy közzé kell tenni.*
- ✓ Nyújtson tájékoztatást azokról a helyzetekről, amikor a nemzeti egészségügyi szolgálatnak*/ egészségbiztosítónak* el kell fogadnia az előzetes engedély* iránti kérelmet (vagyis amikor a kezelés a beteg származási országa* szerinti szociális biztonsági jogszabályok értelmében a biztosítás körébe tartozik, de ott nem biztosítható orvosilag indokolható időn belül).
- ✓ Legyen egyértelmű a beteg azon jogával kapcsolatban, hogy a szociális biztonsági rendeletek* vagy a 2011/24/EU irányelv* alapján a nemzeti egészségügyi szolgálat*/egészségbiztosító* nevében átvállalja a külföldön felmerülő költségek egy részét vagy egészét.
- ✓ Nyújtson tájékoztatást a visszatérítésről és a költségekről mind a 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet*, mind a 2011/24/EU irányelv* alapján.

- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket a vonatkozó panasztételi eljárásokról és a jogorvoslati mechanizmusokról.
- ✓ Nyújtson tájékoztatást a tisztán nemzeti jogszabályokból eredő, a külföldi kezelésekkal kapcsolatos lehetséges jogokról és jogosultságokról, például azokról, amelyek a határregiókra vonatkozó, az egészségügyi ellátással összefüggő nemzeti projektek alapján illetik meg a betegeket.

1.2. A 2011/24/EU irányelv* kontra a szociális biztonsági rendeletek*

- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket a két lehetőség eltérő következményeiről a fedezett egészségügyi szolgáltatások, az orvosi kezeléshez való hozzáférés feltételei és a pénzügyi vonatkozások tekintetében.
- ✓ Nagy vonalakban ismertesse a határon átnyúló egészségügyi ellátás* előnyeit és hátrányait mind a 2011/24/EU irányelv*, mind a 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet* alapján.
- ✓ Hangsúlyozza ki a különbségeket a 2011/24/EU irányelv*, illetve a 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet* alapján alkalmazandó díjtételek és fizetési módszerek tekintetében.
- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket a 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet* elsőbbségéről abban az esetben, ha a rendeletek rendelkezései értelmében teljesülnek az előzetes engedély* megadásának feltételei, kivéve, ha a beteg ezt kifejezetten nem kéri.

② Az egészségügyi szolgáltatások szélesebb köre

- ✓ Tájékoztassa a külföldi betegképviselői szervezeteket az Ön országában elérhető kezelésekről. Tájékoztassa továbbá a helyi betegképviselői szervezeteket a más EU*-/ EGT*-országokban elérhető kezelésekről. Szerezze be ezt az információt az érintett ország nemzeti kapcsolattartó pontjánál*.
- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket az azzal kapcsolatos lehetőségekről, hogyan kaphatnak a betegek előzetes engedélyt* a 883/2004/EK és a 987/2009/EK szociális biztonsági rendelet* alapján olyan kezelésekre, amelyekre nem terjed ki a beteg származási országa* szerinti szociális biztonsági rendszer, de amelyek ugyanakkor az ellátás helye szerinti ország* szociális biztonsági jogszabályaiban szerepelnek a betegségi ellátások között.

Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket arról, hogy – amennyiben a szociális biztonsági rendeletek* vagy a 2011/24/EU irányelv* előírják – a

kezelésnek szerepelnie kell a beteg származási országának* szociális biztonsági rendszerében nyújtott betegségi ellátások között *(például indokolatlan késedelem esetén az előzetes engedély* iránti kérelem kötelező elfogadása tekintetében)*, de ez nem jelenti azt, hogy a külföldi kezelési eljárásnak pontosan ugyanolyannak kell lennie. Amíg magát a kezelést fedezik, a beteg azonos külföldi kezelés igénybevételére jogosult, még abban az esetben is, ha a kezelésre új technikák és módszerek vagy alternatív eljárások alkalmazásával kerül sor. Ezeknek a technikáknak azonban a tudomány és technika jelenlegi állásán és a nemzetközi szintű tudományos gondolkodáson kell alapulniuk. Továbbá a kezelésnek szokásos kezelésnek kell minősülnie a nemzeti és nemzetközi tudomány állása alapján *(lásd a C-157/99. sz. Smits-Peerbooms-ügyet)*.

- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket arról, hogy milyen lehetőségei vannak a biztosítás helye szerinti tagállamnak* a 2011/24/EU irányelv* 7. cikke (4) bekezdésének értelmében dönteni egyéb olyan kapcsolódó költségek visszatérítéséről, mint a szállás- és utazási költségek vagy a fogyatékosággal élő személyek többletköltségei.
- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket arról, hogy a 2011/24/EU irányelv* ösztönzi az országok közötti együttműködést (például az európai referenciahálózatok* vagy az e-Health szolgáltatás létrehozásával), amelynek célja, hogy a speciális ellátást igénylő betegeknek vagy a ritka betegségben szenvedő betegeknek lehetőséget teremtsen arra, hogy az egészségügyi szolgáltatók szélesebb köréből választhassanak, valamint könnyebben hozzáférhessenek külföldön az alternatív vagy speciális kezelésekhöz.

③ Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés külföldön

- ✓ Nyújtson tájékoztatást a várólistákról.
- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket arról, hogy speciális ellátás esetén háziorvosi ajánlásra lehet szükség.
- ✓ Nyújtson tájékoztatást a külföldi betegek kórházi felvételére vonatkozó lehetséges korlátozásokról.
- ✓ Nyújtson tájékoztatást a kórházak elérhetőségéről az Ön országában.

④ A betegek felkészültségének fontossága

- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket annak fontosságáról, hogy a betegek tájékozottak és felkészültek legyenek, mielőtt egészségügyi ellátást vesznek igénybe külföldön.

A határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó döntést megelőzően

- *Mielőtt kezelés céljából külföldre utaznának, a betegeknek tájékozódniuk*

kell arról, hogy a szociális biztonsági rendeletek és a 2011/24/EU irányelv* alapján milyen jogok és jogosultságok illetik meg őket a határon átnyúló egészségügyi ellátással* kapcsolatban.*

- *A betegeknek tisztában kell lenniük a pénzügyi vonatkozásokkal és a költségek átvállalásának feltételeivel.*
- *A betegeknek tisztában kell lenniük a kezelés olyan költségeivel kapcsolatban, amelyeket saját maguknak kell fizetniük.*
- *A betegeknek tudniuk kell, hogy gyakran szükség lehet a beteg nemzeti egészségügyi szolgálatának*/egészségbiztosítójának* előzetes engedélyére*.*
- *Amikor a betegek a nemzeti egészségügyi szolgálatuk*/egészségbiztosítójuk* által kiállított érvényes európai S2 nyomtatvány* nélkül utaznak, tudniuk kell, hogy saját maguknak kell fedezniük a kezelést költségeit. A betegek csak a hazaérkezésüket követően, visszamenőlegesen kérhetik a költségek visszatérését.*
- *A betegeknek tájékozódniuk kell arról a kezelésről, amelyet igénybe kívánnak venni, valamint tájékozódniuk kell a felkeresni kívánt egészségügyi szolgáltatóról vagy kórházról.*
- *A betegeknek tájékozódniuk kell arról, hogy szükséges-e háziorvosi ajánlás.*
- *A betegeket tájékoztatni kell a magán utazási biztosítás vagy a kiegészítő egészségbiztosítás jelentőségéről.*

A kezelés céljából történő külföldi utazás előtt

- *A betegeknek ismerniük kell a tájékoztatáson alapuló beleegyezés jogát.*
- *A betegeknek tisztában kell lenniük azzal, hogy milyen fontos megszervezni az egészségügyi dokumentációnak a külföldi egészségügyi szolgáltató részére való továbbítását, valamint tudniuk kell arról, hogy adott esetben gondoskodniuk kell az ilyen dokumentáció lefordításáról.*
- *A betegeknek tudniuk kell, hogy szükség lehet arra, hogy maguknak szervezzék meg a tolmácsolást, ha nem beszélnek a külföldi egészségügyi szolgáltató vagy orvosi személyzet nyelvét.*
- *A betegeket tájékoztatni kell arról, hogy a kezelés folytonosságának biztosítása érdekében milyen fontos megszervezni a hazatérésük utáni utókezelést.*

A külföldi kezelés során

- *A betegeket tájékoztatni kell annak fontosságáról, hogy a kezelést végző külföldi egészségügyi szolgáltató írásban vagy elektronikus úton egészségügyi dokumentációt vezessen.*
- *A betegeknek tudniuk kell, hogy milyen fontos összegyűjteniük és elmenteniük minden olyan dokumentumot, amelyet a visszatérítés érdekében később be kell nyújtaniuk a nemzeti egészségügyi szolgálatnak*/egészségbiztosítónak. A betegeknek néhány esetben gondoskodniuk kell az ilyen dokumentumok lefordításáról.*

A külföldi kezelést követően

- *A betegeknek tudniuk kell, hogy joguk van ugyanolyan áron hozzájutni a kezeléshez, mint a belföldi betegeknek.*
- *A betegeknek tisztában kell lenniük azzal, hogy milyen fontos tájékoztatniuk a kezelést végző egészségügyi szolgáltatót, ha az ilyen*

szolgáltató által kiállított rendelvényt a származási országukban kívánják igénybe venni.*

- *A betegeket tájékoztatni kell arról, hogy milyen fontos gondoskodni a külföldi kezelést végző egészségügyi szolgáltató által készített egészségügyi dokumentáció továbbításáról a beteg otthoni egészségügyi szolgáltatója felé.*

5) Európai referenciahálózatok

- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket az európai referenciahálózatok* létezéséről.

6) Betegképviselői szervezetek

- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket az Európai Betegforum létezéséről és feladatairól.
- ✓ Gondoskodjon róla, hogy a betegképviselői szervezetek tudják, hogy felvehetik a kapcsolatot egy másik EU*-/EGT*-ország nemzeti kapcsolattartó pontjával*, hogy többet tudjanak meg az abban az országban található betegképviselői szervezetekről.

7) Betegjogok

- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket arról, hogy a 2011/24/EU irányelv* alapján milyen jogok illetik meg betegeket a határon átnyúló egészségügyi ellátással* kapcsolatban.

Ideértve az alábbiakat:

- *a származási ország* és az ellátás helye szerinti ország* nemzeti kapcsolattartó pontja* általi tájékoztatáshoz való jog;*
 - *a tájékoztatáson alapuló beleegyezés joga és a külföldi egészségügyi szolgáltató általi bizonyos tájékoztatáshoz való jog;*
 - *a belföldi betegek esetében felszámított díjakhoz való jog;*
 - *a személyes adatok védelméhez való jog;*
 - *az egészségügyi dokumentációhoz való hozzáférés joga és az egészségügyi dokumentáció továbbításához való jog;*
 - *az átlátható panasztételi eljáráshoz és a jogorvoslati mechanizmusokhoz való jog;*
 - *a kórházi ellátáshoz való jog.*
- ✓ Tájékoztassa a külföldi betegképviselői szervezeteket az Ön országának nemzeti jogszabályai szerinti betegjogokról. Emellett tájékoztassa a helyi betegképviselői szervezeteket a más EU*-/ EGT-országokban* biztosított betegjogokról. Szerezze be ezt az információt az érintett ország nemzeti kapcsolattartó pontjánál*.

⑧ Nemzeti kapcsolattartó pontok

- ✓ Tájékoztassa a betegképviselői szervezeteket a nemzeti kapcsolattartó pontok* (NKP-k) létezéséről és feladatairól.
- ✓ Tegyen különbséget egyrészt a beteg származási országában* vagy a biztosítás helye szerinti tagállamban* működő nemzeti kapcsolattartó pont, másrészt az ellátás helye szerinti ország* nemzeti kapcsolattartó pontja által nyújtandó tájékoztatás között.

